

۱۰ سال و زمانی که بسیاری از مردم مشغول بودند، ناگهان چهارستون برج، طبقه متروپیل به خود لرزید. در یک پلک به هم زدن، نیمی از ستودر مسیر ریزش، هر آنچه که درون خود پدید کرد. صدای شیون و وایلا از هر طرف به جان سالم به در برده بودند، بادست خالی ناشاید بتوانند جانی را نجات دهند. دقایقی دند اما به علت ناپایداری ساختمان‌های جدید، امداد رسانی به سختی انجام می‌شد. پیکر جانباختگان و مصدومان یکی یکی هر جنازه، آه و فغان اعضای خانواده‌اش به ده‌های ناپدیدشدگان شب تا صبح و صبح تا مان نیمه‌جان متروپیل مانده بودند تا خبری بد. بعد از چند روز پر التهاب، سرانجام ۲۹ راج و باقی مانده آن به مغروریه ارواح تبدیل ریزش برج و در حالی که کارشناسان آماده به مغروریه را به شکل مهندسی منهدم سال برج دوباره ریزش کرد و این بار هم دو گذاشت.

سینا اطهر با ۱۹ کشته

۱۰ دهم تیرماه سال ۹۹ هم برای اهالی خیابان ی بود. از آن روزهایی که هرگز از یاد و خاطره همه جا در آرامش محض بود، اما با وقوع کلینیک به گلوله‌ای از آتش گداخته تبدیل سوزی، آتش نشانان به محل حادثه اعزام یایی نیز از داخل کلینیک با بیرون برقرار شد. می کردند تا حد ممکن افراد گرفتار در آتش با شدت حادثه اما بیش از آن چیزی بود که لب جانباختگان و مصدومان حادثه مربوط به بجم کلینیک بود که در اتاق‌های عمل جراحی د. در بررسی‌های انجام شده مشخص شد های اکسیژن و نگهداری نامناسب آنها عامل ده است. به این شکل که آتش سوزی از سقف کان اتاقک سانترال اکسیژن آغاز شد و در ادامه بورت گرفته، آتش به پخش‌های عمودی وافقی قه همکف و طبقات دیگر گسترش پیدا کرد و د. هیات انفره کارشناسان رسمی دادگستری ها اعلام کردند تو جه نکردن به مسائل فنی و انداردها عامل اصلی وقوع حادثه بوده است.

دستگاه قضا طرف حساب مالکان ساختمان‌های پرخطر

جلال ملکی

سخنگوی سازمان آتش‌نشانی تهران

در دو سه سال گذشته از بیش از ۳۳ هزار ساختمان بازدید کردیم که در این بازدیدها، ساختمان‌های نایمن زیادی یافتیم که به چهار دسته کم خطر، میان خطر، پر خطر و بسیار پر خطر تقسیم‌بندی می‌شود. در پایش‌های اولیه، نام ۱۲۹ ساختمان پرخطر به دست ما رسید که همه نوع کاربری اعم از اداری، خصوصی، دولتی، مسکونی و با سابقه‌های مختلف در آن مشاهده می‌شد. تمرکز ما روی ساختمان‌های بسیار پرخطر بود، البته نه به این معنی که از سایر ساختمان‌ها غافل شدیم، اما وقتی پای ساختمان بسیار پرخطر در میان باشد، ساختمان دارای درجه میان خطر اولویت ما نخواهد بود. پس از شناسایی این ساختمان‌ها، بازدیدهای لازم انجام و اخطارهای متعدد هم به آنها داده شد، اما آن طور که باید به هشدارها و اخطارها توجه نشد. گاهی برای انجام برخی اقدامات مفید باید به اجبار متوسل شویم تا به نتیجه مطلوب دست پیدا کنیم. بر همین اساس، امسال دست به دامن دستگاه قضا شدیم و علاوه بر دستگاه قضا، شهرداری تهران و شورای شهر هم در کنار آتش‌نشانی بودند و بسیار به ما کمک کردند. در ادامه، قرار شد با این ۱۲۹ ساختمان به صورت تفکیک شده مثلاً ۳۰ تا ۳۰، نشست داشته باشیم و برای همین، به مالکان یا نماینده مالکان آن ساختمان‌ها همراه شهرداران مناطقی که این ساختمان‌ها در آن قرار داشتند، موضوع را اطلاع دادیم. مثلاً همین ۳۰ ساختمانی که از آنها دعوت کردیم، مربوط به مناطق یک تا پنج تهران بودند و در جلسه، علاوه بر شهرداران پنج منطقه، معاون دادستان تهران و نماینده شورای شهر نیز حضور داشتند.

وضعیت به گونه‌ای است که کار از التماس و خواهش گذشته است. به آنها یک فرصت مثلاً سه چهارماهه برای تشکیل پرونده، انتخاب شرکت مجری و بازدید آتش‌نشانی داده شد تا پس از انجام این اقدامات، کار را آغاز کنند. انجام همین کار، سه چهارماه زمان می‌برد که البته برای ساختمان‌های بزرگتر این زمان شش ماهه است. بعد از طی این مدت، اگر کار پیشرفت کرده و از حالت سکون خارج شده بود، به آنها فرصت می‌دادیم تا اجرای کار را آغاز کنند. ما دوبار با این دو گروه جلسه گذاشتیم و آخرین جلسه برگزار شده هم مربوط به حدود ۲۰ روز قبل بود. ان شاء... اگر مشکلی ایجاد نشود، گروه‌های دیگر را هم دعوت خواهیم کرد. اینجا دیگر کار از حوزه اختیار شهرداری و آتش‌نشانی خارج و طرف حساب آنها دستگاه قضایی بود. اگر کار پیشرفت نکرد و دستگاه قضا با آنها برخورد کرد، جای هیچ گلايه‌ای وجود ندارد. از آن دو جلسه‌ای که برگزار کردیم، ۱۰ ساختمان پای کار آمدند، تشکیل پرونده دادند و پس از انتخاب شرکت مجری کار را آغاز خواهند کرد. در واقع این ۱۰ ساختمان از آن لیست ۱۲۹ تایی خارج شد. ما امیدواریم تا پایان سال و با فراهم شدن شرایط، با آن دو گروه دیگر هم جلسه بگذاریم تا تعداد ساختمان‌ها افزایش پیدا کند.

مقطعی پیگیری نکنیم

خواهشی از رسانه‌ها دارم و آن هم این است که به صورت مقطعی پیگیر موضوعات نباشند. وقتی برج متروپیل ریزش کرد، تا یک ماه بسیاری تماس می‌گرفتند و دائم در مورد ساختمان‌های نایمن سؤال می‌کردند، بعد که اتفاق جدیدی رخ می‌داد، همه چیز فراموش می‌شد تا زمانی که دوباره سالگرد متروپیل ازراه برسد. چند روز دیگر سالگرد حادثه پلاسکو است و دوباره بحث‌ها به سمت ساختمان‌های نایمن خواهد رفت که به نظر من انجام این کارهای مقطعی هیچ فایده‌ای ندارد. آتش‌نشانی و شهرداری به تنهایی نمی‌توانند کار را پیش ببرند و مردم و رسانه‌ها هم باید پای کار بیایند.

گاهی اوقات که با مردم در معابر صحبت می‌کنیم، یقه ما را می‌گیرند که چرا تاییدیه ساختمان را نمی‌دهی؟ می‌گویم برادر، خواهر، شمادر یک ساختمان نایمن زندگی می‌کنی، چطور انتظار داری تاییدیه ایمنی صادر کنم؟ ما هیچ کاره‌ایم، هر زمان ساختمان ایمن‌سازی شد، ما به سرعت تاییدیه را صادر می‌کنیم. مگر می‌شود روی هوا تاییدیه داد؟ وقتی هم در برابر این خواسته‌های نامعقول مقاومت می‌کنیم، به قول معروف «آدم بد» ما جرا می‌شویم.

برای تمدید تاییدیه نمی‌آیند

در حال حاضر، حدود ده دوازده سال است که برای ساختمان‌های بالای شش طبقه که به آتش‌نشانی ارجاع داده می‌شوند، تاییدیه ایمنی صادر می‌کنیم. در این مدت شاید حدود ۱۳ هزار ساختمان تاییدیه دریافت کرده باشند که طبق قانون باید این کار را انجام می‌دادند، در غیر این صورت برای شان پایان کار شهرداری و سند صادر نمی‌شود. پس این دسته از مالکان از روی ناچاری به آتش‌نشانی مراجعه و تاییدیه ایمنی دریافت می‌کنند، اما باید این نکته مهم را در نظر داشته باشند که اعتبار این تاییدیه فقط یک سال است. اگر جواز کسب هم باشد، کاسب باید هر سال به اتحادیه مراجعه و تاییدیه‌اش را تمدید کند. از میان این ۱۳ هزار ساختمان که تاییدیه دریافت کرده‌اند، تقریباً می‌توانم بگویم تعداد مالکانی که برای تمدید تاییدیه مراجعه کرده باشد، نزدیک به صفر است. حالا شاید یکی دو تا باشد که من از آن اطلاعی ندارم. این روند بسیار ناخوشایند است. وقتی افراد به تاییدیه نیاز دارند، با دعوا و جنجال و خواهش و التماس آن را دریافت می‌کنند، اما چرا پس از آن دیگر مراجعه نمی‌کنند؟ این رفتار نشان می‌دهد فرهنگ ایمنی در جامعه ما وجود ندارد و اجبار باعث شده سراغ آن برویم. ما نباید بگوییم آتش‌نشانی برای ساختمان‌های نایمن چه اقداماتی انجام است، اصلاً آتش‌نشانی نباید کاری انجام دهد. تا زمانی که خود مالکان و مردم مراجعه نکنند و هزینه ساختمان خود را به عهده نگیرند، آتش‌نشانی قادر به انجام هیچ کاری نخواهد بود.

چرا عبرت نمی‌گیریم

فرض کنید در یک پاساژ دویست سیصد مغازه وجود دارد. سؤال من این است که مالک محترم مگر شما اینجا زندگی نمی‌کنی؟ از حادثه پلاسکو عبرت نگرفتی؟ چرا برای دریافت تاییدیه ایمنی یقه هیات مدیره را نمی‌گیری؟ برخی دائم دنبال این ماجرا هستند که آتش‌نشانی به نوعی سرو ته ماجرا را هم بیاورد که درست نیست. یا مثلاً پزشکی در منطقه‌ای متری ۱۰۰ میلیون تومان خانه خریده بود. به من گفت چرا تاییدیه نمی‌دهی؟ گفتم آقای دکتر، شما اینجا را متری خدا تومان خریده‌ای، مگر قرار نبود مالک، ساختمان را با تاییدیه ایمنی تحویل شما دهد؟ گفت بله. گفتم پس چرا سراغ من آمده‌ای؟ برو سراغ کسی که از او خانه را خریده‌ای، بگو پول خوب از من گرفته‌ای و حالا هم باید تاییدیه ایمنی بدهی. اگر نمی‌توانی، پولم را پس بده. چرا وقتی هنوز اقدامی انجام نشده است، انتظار دارند تاییدیه ایمنی صادر شود. مشکل اینجاست که نگاه ما به مقوله ایمنی فرهنگی نیست، در حالی که کار از پایه و اساس متزلزل است و مشکل دارد. در هر صورت از آن ۱۲۹ ساختمان بسیار پرخطر، ۱۰ ساختمان همکاری خوبی داشتند، اما هنوز ۱۱۹ ساختمان باقیمانده است. امیدواریم تا پایان سال، تعداد دیگری هم پای کار بیایند که اگر نیایند، طرف حساب مالکان دستگاه قضایی است و باید به آن پاسخگو باشند.

